

تقابل دیدگاهها نسبت به صلح در آبخازیا

نشست موضوعی پیرامون تقابل دیدگاهها نسبت به صلح در آبخازیا با حضور نمایندگان دولت گرجستان، جدایی طلبان آبخاز و برخی نهادهای بین المللی و گروه دستیاران دبیرکل سازمان ملل در خصوص مسأله آبخازیا برگزار شد. محل برگزاری این نشست، مرکز مطالعاتی سیاستهای امنیتی ژنو^۱ و تاریخ برگزاری آن، ۲۰ خرداد ۱۳۸۲ بود. در حالی که نمایندگان جدایی طلبان آبخاز بر دو محور خودمختاری کامل و پیوستگی قومی و زبانی با روسیه تأکید می کردند نمایندگان دولت گرجستان در پی یک راه حل سیاسی برای حفظ تمامیت ارضی خود بودند. نمایندگان نهادهای بین المللی و گروه دستیاران دبیرکل سازمان ملل در خصوص مسأله آبخازیا نیز در قالب اقدامات بشردوستانه جهت حل مسأله پناهندگان، مشارکت روسیه برای دستیابی به یک راه حل سیاسی از طریق فعال کردن روند ژنو، شورای هماهنگی و پیگیری ابتکار روس ها تحت عنوان توافق سوشی را پیشنهاد می کردند تا در مقابل بازگشایی مسیرهای نقل و انتقال بین المللی از منطقه آبخازیا به روسیه و بالعکس به جنوب آسیا و اروپا، فضا برای بازگشت مهاجرین گرجی آماده شود.

سرگئی شامبا که به صورت غیررسمی پست وزارت امور خارجه آبخازیا را برعهده دارد در یک بازبینی تاریخی بر هویت مستقل آبخازیا از گرجستان تأکید کرد که این امر طی معاهده صلح ۱۹۹۴ میان آبخازیا و گرجستان به رسمیت شناخته شد و در قالب تشکیل دولت مشترک با حفظ نام هر دو منطقه آبخازیا و گرجستان تضمین گردید. وی نتیجه گرفت که آبخازیا یک مسأله داخلی برای گرجستان تلقی نمی شود و تجربه تاریخی نشان داده است که آبخازیا می تواند به عنوان یک دولت مستقل عمل کند. شامبا با تأکید بر وحدت زبان روسی، حضور شهروندان روسی و دو قرن اتصال تاریخی آبخازیا به روسیه که به سالهای ۱۸۲۰ در عصر تزارها باز می گردد خواهان

تداوم حمایت روس‌ها در قالب رسمی تحت‌الحمایگی بر این منطقه شد. مالخاز کا کابادزه وزیر امور داخلی گرجستان با اشاره به تحلیل تاریخی سخنان قبلی بر تاریخ واحد اما تفاسیر متفاوت تأکید کرد و در تکمیل آن به قرارداد ۱۹۲۱ که طی آن روس‌ها تمامیت ارضی گرجستان را تضمین کرده‌اند صحنه گذارد. وی تأکید کرد که برای قرن‌ها آبخازیا بخشی از گرجستان بوده و اکنون این آمادگی فراهم شده تا با حفظ ویژگی‌های قومی خود در چارچوب گرجستان واحد زندگی صلح‌آمیزی داشته باشند. اما برای رسیدن به یک راه حل صلح‌آمیز مسأله مهاجرین اجباری باید حل شود تا پس از آن به مسایل اقتصادی، آموزشی و زبان محلی پرداخته شود.

در ادامه این بحث آلکساندر کخیانیدزه از محققین دانشگاهی گرجستان پیرامون جنایات سازمان یافته و قاچاق و اثرات آن بر حل مناقشه گرجی - آبخازی مقاله‌ای ارائه و طی آن اشاره کرد که مطابق توافقنامه ۱۹۹۶ رضایت گرجستان برای انجام کلیه معاملات تجاری لازم است و هرآنچه خارج از این چارچوب انجام شود قاچاق به حساب می‌آید. با این وجود روس‌ها با ورود در کل تعاملات اقتصادی آبخازیا رسماً این توافقنامه را نقض کرده‌اند. امروزه ۹۰ درصد جنایات بر اثر مناقشات میان قاچاقچیان است. با توجه به ضرورت روایت میان روسیه و گرجستان و لغو روایت میان روسیه و آبخازیا × قاچاق در منطقه نهادینه شده است. روزانه از فرآورده‌های جنگلی تا بنزین و سیگار و حتی زباله‌های هسته‌ای فارغ از هرکنترلی میان روسیه و گرجستان از طریق آبخازیا قاچاق می‌شود. مردم عادی از این وضعیت بیشترین آسیب را می‌بینند. تاکنون ۴۲ فروند کشتی با خدمه ترک و محموله‌های شرکتهای ترکیه که از سوی روس‌ها تأمین می‌شدند توقیف شده‌اند و عدم شکایت از سوی ترکها یا روسها در این خصوص بیانگر اعتراف آنها به این عمل خلاف است. وی ضمن تأکید بر ضرورت اجتناب روس‌ها از سیاستی تناقض‌آمیز، برگزاری یک انتخابات دموکراتیک را برای عبور از یک جامعه جنایت‌زده به سالم پیشنهاد کرد. قطعنامه شورای امنیت در ۲۹ ژوئیه ۲۰۰۲ با صحنه‌گذاردن بر تمامیت ارضی گرجستان راه را بر هر گونه استقلال سیاسی آبخازیا سد کرد و از آنان خواست از طریق مذاکره راه حلی سیاسی برای این مناقشه بیابند. نقش دو جانبه روس‌ها بیانگر تحولی راهبردی در سیاستهای منطقه‌ای روس‌ها برای نزدیکی با غرب از طریق همزیستی مسالمت‌آمیز با گرجستان است، چرا که پیش از این نقطه اتکای نظامی و سیاسی اقلیت آبخاز در برخورد با گرجی‌ها حمایت مستقیم روس‌ها بود که بعضاً حتی به کاربرد نیروی هوایی روسیه علیه نیروهای گرجی نیز منجر شده بود.

منصور سلسبیلی - نمایندگی دائم در سازمان ملل متحد - ژنو